

De presentie benadering

De presentiebenadering (<https://www.presentie.nl/home>) is een manier van werken die de relationele afstemming tussen zorggever en cliënt als basis voor hulp en steun ziet. Goede zorg ontstaat vanuit het zorgvuldig aansluiten bij en afstemmen op de ander, en op wat hij of zij nodig heeft.

Leefwereldgerichtheid en perspectiefwisseling zijn daarin centrale begrippen. Presentie richt de zorg in via relationeel programmeren: vanuit de relatie blijkt wat goede zorg is voor deze cliënt(en) op dit moment. De eigen vakkennis blijft intact, maar de relatie stuurt hoe die kennis wordt aangewend. De presentie neemt radicaal het perspectief van de ander in als leidraad voor de zorg – in plaats van de logica van de methodiek. De presentie is bovendien kritisch tegenover het maakbaarheids geloof in veel methodieken; presentie is primair gericht op het zoeken naar een zo bevredigend mogelijke relatie tot het leven – ook als dat leven vastzit. De presentie is geworteld in de zorgethiek. Deze morele theorie stelt de onderlinge afhankelijkheid van en verbondenheid tussen mensen en hun plek in een gemeenschap centraal. Menselijke kwetsbaarheid en verantwoordelijkheid zijn uitgangspunten in het moreel redeneren, meer dan algemene beginselen of veralgemeniseerbare consequenties. Het denken over goede zorg beperkt zich niet tot de één-op-één-relatie met de hulp vragende ander, maar vraagt doordenking in een brede maatschappelijke, institutionele en politieke context. De waarde van presentie heeft zich bewezen in praktijken en is vastgelegd in een eigen body of knowledge.

- In de presentiebenadering draait het om relationele afstemming en zorgvuldig aansluiten bij en afstemmen op de ander;
- Centrale begrippen zijn leefwereldgerichtheid en perspectiefwisseling;
- Presentie richt de zorg in via relationeel werken;
- Vanuit presentie hebben wij bovenal oog voor de meest kwetsbaren in onze samenleving;
- Presentie is geworteld in de zorgethiek en is alleen daarom al politiek-ethisch geladen.

Toelichting:

Voorts zegt de omschrijving dat presentie niet volstaat met het 'in-relatie-staan' maar doet wat er gedaan kan worden; dat doen wordt beschreven in zorgethische termen. Dergelijke formuleringen nemen afstand van '...wat gedaan moet worden'. Hier zijn 'zorg' en 'passendheid' verbonden.

Ten slotte zij opgemerkt dat bij de (professionele) kwaliteiten vermeld wordt dat deze óók steunen op praktische wijsheid en op trouw die 'liefdevol' is. Dat is een verwijzing naar de continuïteit van de relatie en de wederkerigheid erin die in het teken staat van wat de ander deugd zal doen.

Ruimte en begrenzing

De presentiebeoefenaar is niet louter *aanspreekbaar* op één type probleem of hulpvraag. Openheid, domeinoverschrijding, brede inzetbaarheid, doen wat de hand vindt te doen: dat zijn trefwoorden. Een ander: gespecialiseerd in het ongespecialiseerde, en dat is (vergeleken met het reguliere welzijnswerk) hoogst bijzonder. De betrokkenen hoeven de aandacht en hartelijkheid van de presentiebeoefenaar *niet te verdienen*, ze zijn ook niet aan (formele) voorwaarden gebonden en kunnen het trouwens ook niet gemakkelijk verbruiken. De presentiebeoefenaar *is er onvoorwaardelijk*. Het valt op dat presentiebeoefenaren vaak met opvallend *grote eenheden* werken: hele families, straten, geschiedenissen, probleemcomplexen, verhaalvertakkingen enz. Alles behalve verkokerd! Daarbij behoort het kenmerk dat er zoveel mogelijk gewerkt wordt met de zaken, de verhalen en de sociale structuren *zoals ze zich voordoen* (organiciteit).